

МАДАНИЯТ

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ МАДАНИЯТ ВАЗИРЛИГИ НАШРИ №5 (35) 31.01.2019 йил

» Хотира кечаси

Ўзбекистоннинг Биринчи Президенти хотирланди

29 январда Ўзбекистон Республикаси Маданият вазири, Маданият ва санъат кўргазмаси, Ўзбекистон Бадий академияси Тошкент фотосуратлар уйи, Халқаро маданият қарвонсаройи ҳамкорлигида Ўзбекистон Республикасининг Биринчи Президенти Ислам Каримовнинг таваллуд кунига бағишланган “Жоним сенга фидо, Ўзбекистон!” номли фотокўргазма ҳамда хотира кечаси бўлиб ўтди.

Тадбирда шоир ва ёзувчилар, эл суйган санъаткорлар, журналистлар ҳамда бир гуруҳ талабалар иштирок этишди. Ўзбекистон ва унинг меҳнаткаш халқи ҳаётида мамлакатимизнинг биринчи Президенти Ислам Каримовнинг алоҳида ўрни бор. Бу инсоннинг ибратли ҳаёти ва фаолияти ёшларни садоқат, ватанпарварлик руҳида тарбиялашда чинакам ибрат мактаби вазифасини ўтайди.

Халқимизнинг азиз фарзанди Ислам Каримовнинг жасорати, матонати, мардлиги, донишмандлиги, узокни кўра билиши, ўз юрти ҳамда халқига бўлган садоқати, унинг келажаги буюк бўлишига қатъий ишончи туфайли Ўзбекистон ўта мурракаб ва таҳликали вазиятда мустақилликни қўлга киритди. Бу инсоннинг номи халқимизнинг бахтли ҳаёт кечириши, ўз орзу-истакларини рўёбга чиқариши учун фидойиларча меҳнат қилган давлат арбоби сифатида ҳам тарихда қолди.

Давоми 2-саҳифада »

» Ушбу сонда

Миллат ғами, ватан қайғуси билан...

8-саҳифада »

Хусусий телеканаллар “ўзига хон, ўзига бек” ми?

Тил – миллатнинг юзи, маълум маънода кўрки ҳисобланади. Сўзлашаётган тилимиз аҳолининг маданияти ва маънавий қиёфасини ҳам ўзида акс эттиради.

6-саҳифада »

Ҳасан бобонинг дуторчи қизи

5-саҳифада »

» Ҳамкорлик

Сафар якунланди, музокаралар давом ЭТМОҚДА

Ҳабар қилганимиздек, Ўзбекистон Республикаси Маданият вазирининг биринчи ўринбосари О.Назарбеков бошчилигидаги делегация 20-25 январь кунлари Туркия давлатида хизмат сафарида бўлди. Ташриф аввалида О.Назарбеков ва делегация аъзолари Истанбул шаҳрининг Рива туманида жойлашган “Боздағ фильм”нинг суратга олиш майдонида бўлиб, бир нечта майдончалар, ишчилар ва актёрлар учун овқатланиш, яшаш жойлари, фильмларда фойдаланиладиган либослар ва ашёларни ишлаб чиқариш учун кичик корхона, техник имкониятлар, суратга олиш жараёнида фойдаланиладиган ҳайвонлар учун кўриқхона, музокаралар ўтказишга мослашган махсус бино билан яқиндан танишишди.

Давоми 2-саҳифада »

» Халқаро бахшичилик санъати фестивали олдидан

Кўҳна тарихимизнинг сўнмас оҳанглари

Давлатимиз раҳбари Шавкат Мирзиёевнинг 2018 йил Олий Мажлиси Мурожаатномасида иқтисодиёт ҳамда ижтимоий соҳа ривожига тўсқинлик қилаётган камчилик ва муаммолар очиқ-ойдин айтилди. Мурожаатномани тинлар эканман, давлатимиз раҳбари олиб бораётган сиёсат – ҳам иқтисодий, ҳам сиёсий, ҳам маънавий юксалиш сифатида дунёни кенгроқ англашимизга хизмат қилиб, тафаккуримизда ва ҳаётимизда қатта ўзгаришларга сабаб бўлаётганлигини ҳис қилдим. Президентимизнинг “Буюк аллома ва адибларимиз, азиз-авлиёлари-мизнинг бебаҳо мероси, енгилмас саркарда ва арбобларимизнинг жасоратини ёшлар онгига сингдириш, уларда миллий ғурур ва ифтихор туйғуларини кучайтиришга алоҳида эътибор қаратишимиз керак. Шу мақсадда, Ўзбекистон

Давоми 3-саҳифада »

» Донолар сузлайди...

! Яхши имконият жуда кам ҳолларда бўлади, ундан фойдаланиб қолишни эплаган одам эса ундан-да кам учрайди. (Жош Биллингс)

» Сиз ва орзуингиз ўртасида турган ягона нарса, бу ҳаракатга бўлган иродангиз ва имкониятга бўлган ишончингиздир. (Жозел Браун)

» Хашар — элга ярашар

Ободонлаштириш ишларида театр жамоаси фаол иштирок этди

26 январь куни юртимизда умумхалқ экологик хайрия хашари ўтказилди.

Мамлакатимиз президентининг Орол денгизи ва Орол бўйи муаммоларини бартараф этиш йўлидаги ташаббуси асосида эълон қилинган ушбу оммавий тадбир Сурхондарё вилоятида ҳам кенг миқёсда ўтказилди. Вилоят

нинг маданият ва санъат соҳаси вакиллари, Сурхондарё вилояти мусикали драма театри ходимлари хашар доирасидаги ободонлаштириш ишларида фаол иштирок эттишти.

Хашардан тушган маблағлар Орол денгизининг суви қуриган майдонларида химоя ўрмонлари ташкил этиш, минтақада эко-

логик ҳолатни ва аҳолининг яшаш шароитини яхшилаш, кам таъминланган, боқувчисини йўқотган, ижтимоий химояга муҳтож оилаларга моддий ва маънавий ёрдам кўрсатиш ишларига сарфланади.

Ф. ТОИРОВ,
Сурхондарё вилояти мусикали театри адабий бўлим мудири

» Давами. Боши 1-саҳифада

Ўзбекистоннинг Биринчи Президенти хотирланди

Шунингдек, Ўзбекистон Республикасининг Биринчи Президенти Ислон Абдуганиевич Каримов ўз ташаббуси ва мислсиз сайёҳаракатлари билан мустақил юртимиз тарихининг янги даврини бошлаб берган инсон сифатида дунё ҳамжамиятида катта обрў қозонди.

— Ушбу фотокўргазмани ташкил этишдан қўзланган асосий мақсад, Ислон Каримовнинг ўта оғир вазиятлардаги ҳаёти ва фаолияти ҳақида ҳикоя қилувчи фотосуратларни кенг оммага намойиш этиш, шу билан бирга, унинг хотирасини абадийлаштиришга ҳисса қўшишдир, — дейди Ўзбекистон маданият ва санъат кўргазмаси хизмат кўрсатишини ривожлантириш ва лойиҳаларни ташкил этиш бўлим бошлиғи Ни-

лдуфар Турсунқулова. — 1991 йил 31 август куни Республика Олий Кенгашининг навбатдан ташқари 6-сессиясида Ўзбекистоннинг Давлат мустақиллиги ва суверенитети эълон қилинди. Кўп йиллик самарали меҳнати ва халқ ишончини қозонгани боис, Ислон Абдуганиевич Каримов Ўзбекистон Республикаси раҳбарлигига бир неча бор қайта сайланди. Бундай буюк зот хотирасини абадийлаштириш барчамизнинг бурчимиздир.

Тадбир давомида Маданият ва санъат институти талабалари томонидан “Озодлик” спектакли намойиш этилди. Ушбу спектаклда Ўзбекистоннинг мустақилликка эришишдан олдинги ва кейинги даврлари акс этган бўлиб, саҳна

асари йиғиланларда катта таассурот қолдирди.

— Давлат мустақиллигининг қўлга киритилиши нафақат жамият ҳаёти билан боғлиқ турли соҳалар тараққиётига ва бунёдкорлик ишларига йўл очди, шу билан бир қаторда, барқарор ривожланаётган иқтисодийнинг барча жабҳаларида кенг қамровли ўзгариш ва ютуқларга замин ҳозирлади, — дейди Ёзувчилар уюшмаси раиси Сирожиддин Саййид. — Кишилар онгу тафаккури, юртимиз ва жаҳонда кечаётган воқеаларга муносабатидида туб ўзгаришлар юз берди, мустақил фикрловчи, замонавий талабларга жавоб бера оладиган, эртанги кун, Ватан тақдири учун масъулиятни ўз

зиммасига олишга қодир ёш авлод вакиллари камолга етди.

Ўзбекистон Республикасининг Биринчи Президенти Ислон Абдуганиевич Каримов бошчилигида мамлакатимиз жаҳон ҳамжамиятини тенг ҳуқуқли аъзосига айланди.

Ушбу кўргазмада Биринчи Президентимизнинг ўттиздан зиёд фотосуратлари намойиш этилди.

Тадбир давомида Ислон Каримовнинг рафикаси Татьяна Каримова йиғиланларга дил изҳорларини баён этди:

— Қадрили тадбир иштирокчилари ҳамда ташкилотчилари! Ислон Абдуганиевичнинг хотирасига бағишланган ушбу тадбир мен ва оила аъзоларим, қолаверса,

меҳнаткаш халқимиз учун жуда катта таассуротларга бой бўлди. Фурсатдан фойдаланиб, барчангизга ўз миннатдорчилигимни билдираман. Келажақда иш фаолиятингизга чексиз зафар ва омадлар тилайман. Тинч ва осойишта, фаровон ҳаётимизга ҳеч қачон кўз тегмасин!

Дарҳақиқат, бугунги кунда мамлакатимиз ижтимоий-иқтисодий ҳаётининг деярли барча соҳаларида улкан ютуқларга эришилмоқда. Бунинг боиси, юртимизда ҳукм сураётган тинчлик-осойишталикдир.

Тадбир якунида Татьяна Каримова ташкилотчиларга фахрий ёрлик ва “Ислон Каримов — мустақил Ўзбекистон асосчиси” номли китобини топширди.

Наргиза САФАРОВА.

» Давами. Боши 1-саҳифада

Сафар якунланди, музокаралар давом этмоқда

22 январь куни “Текден фильм” ва “Боздаг фильм” бошқарув кенгаши раиси Меҳмет Боздаг ҳамда Ўзбекистон делегацияси ўртасида бўлиб ўтган музокара давомида О.Назарбеков Жалолиддин Мангуберди ҳақидаги фильмни ҳамкорликда суратга олиш масаласи, ҳукуматимиз томонидан маданият ва кино соҳасини ривожлантиришга берилган эътибор ва яратилган шарт-шароитлар, маданият соҳасига оид қабул қилинган қарорлар ҳусусида тўхталиб ўтди. Ўз ўрнида, Меҳмет Боздаг Ўзбекистонда олиб борилаётган ислохотлар жаҳон ҳамжамияти томонидан эътироф этилаётгани, Ўзбекистон ва Туркия аъналари ва кадриятлари бир-бирига яқин эканлигини таъкидлаб, “Жалолиддин Мангуберди” фильмни суратга олишда ҳамкорлик қилишга тайёрлигини маълум қилди.

Учрашувдан сўнг делегация аъзолари Истанбул шаҳрининг Бейқўз туманига ташриф буюриб, “Эртугрул” фильмнинг суратга олиниш жараёни билан ҳам танишишди.

Маданият вазирининг биринчи ўринбосари О.Назарбеков бошчилигидаги делегация аъзолари куннинг иккинчи ярмида Беруний номидаги тиббиёт институтида Маданиятлар иттифоқи маркази раиси, профес-

сор Бакир Карлига, институт раҳбари Аднан Юксел билан учрашди. Сўхбат давомида Абу Райхон Беруний ҳақида ҳужжатли фильмни суратга олиш масаласи ҳам муҳокама этилди.

23 январь куни делегация Анкара шаҳрига ташриф буюриб, стратегик тафаккур институтида “Ўзбекистон — маданиятлар бешиги” номли давра сўхбатида иштирок этди.

Давра сўхбатида дастлаб Парламентлараро ўзбек-турк гуруҳи ҳамраиси Осман Местен сўз олиб, ота-болаларнинг келиб чиқиши асли бухоролик бўлганини, мамлакатимиз “маданиятлар маркази” дея эътироф этилаётганини, икки халқ орасидаги ўзаро маданий ҳамкорлик алоқалари янада мустаҳкамланаётганини айтиб ўтди.

Шунингдек, Туркия Республикаси Президенти маслаҳатчиси Ялчин Топчу, депутатлар — Метин Гундоғду, Невзет Сейлан, Стратегик тафаккур институти раҳбари Саваш Кафкасяли ва “Олтин мерос” жамғармасининг Анкарадаги вакили Сулаймон Мердабўғли сўз олиб, икки давлат ўртасида барча соҳалар юксалиб бораётгани ҳамда ҳамкорликни ривож-

лантириш учун қўллаб имкониятлар мавжудлигини алоҳида таъкидлашди.

Ўз навбатида О.Назарбеков юртимизда маданият соҳасида амалга оширилаётган ислохотлар ҳусусида тўхталди ва жорий йилнинг 5-10 апрель кунлари Термиз шаҳрида ўтказилиши режалаштирилган “Халқаро бахшичилик

санъати” фестивали тўғрисида маълумот берди.

24 январь куни О.Назарбеков ҳамда Туркия маданият ва туризм вазири ўринбосари Аҳмад Холуқ Турсун, Туркия кино бosh мудириги мудири Масьуд Жамъ Эркул ўртасида учрашув бўлиб ўтди.

Учрашувда ўзаро ҳамкорлик асосида 2019 йил октябрь ойида Истанбул ва Анкара шаҳарларида Ўзбекистон маданияти кунлари ҳамда шу доирада ўзбек кинеси кунларини ўтказиш, 2020 йилда Ўзбекистонда Туркия маданияти кунларини ўтказиш, Туркия Республикасида Ўзбекистон маданияти маркази, Ўзбекистонда Юнус Эмро номидаги Туркия маданият марказини очилиш, 2019 йилнинг 5-10 апрель кунлари Термиз шаҳрида ўтказилиши режалаштирилган “Халқаро бахшичилик санъати” фестивалида Туркия вакиллари иштирок этиши ва маданий мерос, музейлар, кино соҳасида ҳамкорликни янада ривожлантириш, ўзаро тажриба алмашиш масалалари муҳокама этилди.

Куннинг иккинчи ярмида О.Назарбеков ва концерт залларини жиҳозлашга ихтисослашган “Софито” компанияси раҳбарияти ўртасида му-

зокара олиб борилди. Музокара якунида компания вакили давлатимизда концерт залларини жиҳозлашга ихтисослаштирилган корхона қуришга қиймати 3 млн АҚШ доллар миқдорига инвестиция қилишти ва давлат шерикчилиги асосида ҳамкорлик қилишга тайёрлигини билдирди. Шунингдек, мазкур масалада қўшимча музокаралар ўтказиш учун февраль ойида Ўзбекистонга ташриф режалаштирилгани маълум қилди.

25 январь куни О.Назарбеков ва “Gursoy Group Restovation” компанияси раҳбарияти ўртасида учрашув ўтказилди. Унда маданий мерос объектиларини реставрация қилиш соҳасида ҳамкорликни йўлга қўйиш, хусусан, Қашқадарё вилоятида жойлашган “Лангар ота” зиёратгоҳини қайта тиклаш ишларини биргаликда амалга ошириш масалалари кўрилди.

Учрашув давомида делегация аъзолари “Ражаб Тойиб Ёрдўған” масжидини қуриш ишлари билан яқиндан танишишди.

Шу ўринда таъкидлаш жоизки, “Боздаг фильм” билан ҳамкорликда суратга олиниши режалаштирилган Жалолиддин Мангуберди тарихий фильми ҳақидаги музокаралар давом этмоқда.

М.КАРИМОВА

Диккат, танлов!

Болалар қахрамонини яратамиз

Мақтабача таълим вазирлиги ҳамда Ўзбекистон матбуот ва ахборот агентлиги ҳамкорликда “Энг яхши болалар қахрамони/қахрамонлар гуруҳи” кўрик-танловини эълон қилади. Унда жисмоний ва юридик шахслар қатнашиши мумкин. Танлов 2019 йил 25 январдан 5 мартга қадар икки босқичда ўтказилади: биринчи босқичда оммавий овоз бериш йўли билан энг яхши 10та иш саралаб олинади; иккин-

чи босқичда танлов комиссияси томонидан ғолиб ва икки нафар совриндор танланади.

Ғолиблар: 1-ўрин — 10 млн сўм; 2-ўрин — 6 млн сўм; 3-ўрин — 4 млн сўм пул мукофоти билан тақдирланади.

Танловни ўтказишдан мақсад, ўзбек халқининг ўзига хос табиати, урф-одатлари, анъаналари, маданияти, турмуш тарзини, одамлар ва жонзотларнинг график тасвири, уларни хаёлий образлар ёки жонсиз пред-

метлар воситасида акс эттириш орқали болалар қахрамони ёки қахрамонлар гуруҳини яратишдан иборат.

Танловда иштирок этиш учун аризалар Мақтабача таълим вазирлиги ҳамда Ўзбекистон матбуот ва ахборот агентлигида 2019 йил 26 январдан 15 февралга қадар қабул қилинади. Танловга алоҳида ёки жамоавий ишларни тақдим этиш мумкин. Унда иштирок этиш ёши чекланмаган.

Танлов ишлари akarimov@mdu.uz манзилга орқали қабул қилинади.

Танлов ҳақида батафсил маълумот ва танлов шартларининг тўлиқ матни билан Tanlov.mdu.uz сайти ҳамда Мақтабача таълим вазирлигининг ижтимоий тармоқларидаги саҳифаларида танишиш мумкин.

Кўшимча маълумотлар учун тел: (8) 371 255 53 49

Давоми. Боши 1-саҳифада

Кўҳна тарихимизнинг сўнмас оҳанглари

Миллий телерадио компанияси таркибда “Ўзбекистон тарихи” каналини ташкил этиб, илмий жамоатчилик, ижодкор зиёлиларимиз билан биргаликда унинг дастурларини пухта шакллантириш керак,” – дея қилган даъватлари тарихимиз ва маданиятимизни том маънода, янада чуқурроқ ўрганиш борасида қўйилган яна бир шиддатли қадам бўлди.

Юртбошимизнинг миллий маданиятимиз ва санъатимиз истиқболини ўйлаб, қабул қилаётган фармон ва қарорлари маданиятимиз тарихининг ҳали биз билмаган янги саҳифаларини очмоқда.

Ўтган давр мобайнида қадимий ва ноёб дурдоналаримиздан ҳисобланган мақом, бахшичилик ва достончилик санъатининг эътибордан четда қолиб кетганлиги маданиятимиз тарихига бўлган салбий ҳолатлардан бири эди. Миллий маданиятимизнинг туб илдизи ва жон томири бўлган мумтоз кўшиқчилик ҳамда халқ ижодиётининг дурдоналарини асраб-авайлаш борасидаги гамхўрликлар туфайли санъатнинг ушбу турларини янада ривожлантириш бугунги кунда давлат сиёсати даражасига кўтарилди.

Давлатимиз раҳбари томонидан имзоланган “Ўзбек миллий мақом санъатини янада ривожлантириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги ҳамда “Халқаро бахшичилик санъати фестивалини ўтказиш тўғрисида”ги қарорлари мақом ижрочилари ва бахшиларнинг кўнгилларини шод этиб, кўп йиллар деворда осмилик қолиб, чанг босиб ётган созларга қайта жон ато этди. Мазкур қарорлар миллий санъатимиз тарихини янада чуқур ўрганиш, тарғиб қилиш, асл санъатни сохтасидан, ҳақиқийсини нусхадан ажратиш, шунингдек, ўзбек миллий бахшичилик ва достончилик санъатининг қадимий намуналарини асраб-авайлаш ва ривожлантириш, ёш авлод қалбига ушбу санъат турига ҳурмат ва эътибор туйғуларини кучайтириш, турли халқлар ўртасидаги дўстлик ва биродарлик ришталарини мустаҳкамлаш,

ижодий ҳамкорлик, маданий-маънавий муносабатлар доирасини халқаро миқёсда такомиллаштиришга кенг имкониятлар яратмоқда.

Президент қарори ижросини юқори савияда таъминлаш мақсадида, Ўзбекистон Республикаси Маданият вазирлигининг буйруғи тайёрланиб, ташкилий, ижодий ишлар тизим ташкилотларига тақсимот қилиб берилди. Унга кўра, Халқаро бахшичилик санъати фестивали ва унинг доирасида ўтказиладиган илмий-амалий анжуман борасида Республика маданият муассасалари фаолиятини ташкил этиш илмий-методик маркази томонидан бир қатор диққатга сазовор ишлар амалга оширилди. Жумладан, “Ўзбекистон бахшилари” номли китоб-альбом нашрга тайёрланиб, ўзбек, рус ва инглиз тилларида чоп этиш учун “Ўзбекистон” нашриётига топширилди. Мазкур китобга бахшичилик санъатини асрлардан асрларга, авлоддан авлодларга олиб ўтган атоқли намоёндалар — Эргаш Жуманбулбул ўғли, Фозил Йўлдош ўғли, Ислоом шоир Назар ўғли, Муҳаммадқул Жонмурод ўғли Пўлкан, Бекмурод Жўрабой ўғли, Умир шоир Сафар ўғли, Бола бахши, Раҳматулла Юсуф ўғли, Кодир бахши Рахимов ва мустақиллик йилларида бахшичилик санъатини тарғиб қилиб, халқимиз орасида ҳурмат қозонган 23 нафар Ўзбекистон халқ бахшилари ҳамда 5 нафар “Ниҳол” мукофоти совриндорлари бўлган ёш бахшилар киритилди.

Қарорда белгиланган вазифалар ижроси доирасида, фестивалнинг тарғиб этишга мўлжалланган ўзбек, рус ва инглиз тилларида видеоролик тайёрланди. Республи-

камизда фаолият олиб бораётган қарийб 240 нафар бахшилар рўйхати шакллантирилди.

Шунингдек, Ўзбекистон Миллий телерадиокомпанияси билан ҳамкорликда телевидение ва радио архивида сақланаётган бахшилар ижросидаги дostonларни магнит тасмалардан замонавий формат – CD ва DVD дискларга ўтказиш йўлга қўйилди. Бугунги кунга қадар 20 нафар бахши ижросидаги дostonларнинг аудио дисклари тайёрланди. Ушбу аудио ёзувдаги дostonлар қозғайта туширилиб, рингтонлар тайёрланмоқда. Ҳозиргача 10 та дoston китоб ҳолатига келтирилди.

Марказ томонидан ушбу анжуман тўғрисида маълумот бериш мақсадида Ўзбекистон Фанлар академияси билан ҳамкорликда МДХ мамлакатлари ҳамда бошқа хорижий давлатлардаги тегишли ташкилот ва муассасалар билан алоқалар ўрнатилиб, мазкур фестивалда 100га яқин хорижий давлатлар вакилларининг иштирок этиши кутулкимоқда. Айни пайтда, ушбу йўналишда илмий изланишлар олиб бораётган 30 нафар хорижлик олимлар анжуманда иштирок этиш истагини билдириб, ўз маърузаларини тақдим этишган. Улар орасида АКШ, Германия, Россия, Хитой, Япония ва Туркия каби йirik мамлакатлар вакиллари борлиги барчамизни хушнуд этмоқда. Бундан ташқари, фестивал ва анжуман ҳақидаги анонслар уч тилда Марказ сайтига жойлаштирилди.

Халқаро фестивални мунтазам ёритиб бориш мақсадида вазирлик томонидан www.bakhshi.uz веб сайти ишга туширилиб, мазкур сайтга бахшилар тўғрисидаги маълумотлар ҳамда уларга тегишли фото, видео ва аудио материал-

лар жойлаштирилди. Ушбу сайтда халқаро фестивалда иштирок этиш учун online аризалар қабул қилиш ҳам йўлга қўйилди.

Давлатимиз раҳбарининг бахшичилик санъатини халқаро миқёсда кенг тарғиб этишга қаратилган Қарори кўҳна тарихимизнинг сўнмас оҳанглари бутун дунёга тараннум этиш ва бу ноёб санъатнинг ўзига хос ижрочилик услуби ва хусусиятларини намоиш этиш учун зарур бўлган барча имкониятларни яратди. Келгусида бахшиларимиз дўмбирасининг оҳангини, ўзбек халқи дostonларига ибратли ва ҳикматли инсонпарварлик ғояларини мадҳ этувчи кўшиқларни дунё аҳли тинглайди. Фестивалга ташриф буюрадиган чет эллик меҳмонлар бой тарихимиз билан яқиндан танишиб, қалбларга фақат эзгулик бахш этадиган дўмбиранинг ноёб оҳангини ва бахшиларнинг юксак маҳорати билан инсонни қомилликка етаклайдиган халқ оғзаки ижоднинг нодир дурдоналаридан баҳраманд бўлишларига ишончимиз қомил.

Маълумки, жорий йилда илк маротаба ўтказилаётган Халқаро бахшичилик фестивалини 5-10 апрель кунлари Термиз шаҳридаги янгидан қурилган санъат саройида ўтказилиши режалаштирилган. Айни кунларда Маданият вазирлигининг Халқаро бахшилар фестивалини ўтказиш штабиди иш қизғин. Фестивалга тайёргарлик ишлари авж палласида.

Хулоса шуки, халқимизнинг ривожланиш даражаси, аввало, миллий маданиятимизга қараб баҳоланади. Давлатимиз раҳбари раҳнамолигида Ўзбекистоннинг янги кўёфасини яратишга киришган эканмиз, демак, биринчи галдаги вазифамиз, аввало миллий маданиятимиз ва санъатимизни ривожлантириш йўлида бор куч-ғайратимизни сафарбар этишдан иборат.

Азамат ҲАЙДАРОВ,
Республика маданият муассасалари фаолиятини ташкил этиш илмий-методик маркази директори, профессор

Ташриф

Делегация Москвага борди

Ўзбекистон давлат санъат ва маданият институти ректори Иброҳим Юлдашев, “Ўзбеккино” миллий агентлиги директори Фурқат Зокиров, ЎзДСМИ овоз режиссерлиги ва операторлиқ маҳорати кафедраси мудири Иқбол Мелиқўзиевдан иборат делегация аъзолари 29 январь куни кино, режиссура ва операторлик таълимида бутун дунёга машҳур Бутунроссия давлат кинематография институтига ташриф буюрди.

Москва институтидаги учрашувлар давомида таълим жараёнида ўзаро кадрлар алмашинуви, ЎзДСМИ иқтидорли талабаларининг ўқиш учун Россияга ташриф буюриши, шунингдек, Ўзбекистон давлат санъат ва маданият институтида Бутунроссия давлат кинематография институтининг бир нечта йўналишлар бўйича қўшма факультетларини очиб борасида музокаралар олиб борилди.

Учрашувларда Ўзбекистоннинг Россиядаги элчихонаси вакиллари ҳам иштирок эттишти.

Ташриф доирасида делегация вакиллари Ўзбекистоннинг Биринчи Президенти таваллуд топган куннинг 81 йиллиги муносабати билан буюк давлат арбобиغا Москва шаҳрида ўрнатилган ҳайкал пойига гуллар қўйишди.

Хотира

Мустақиллигимиз меъмори

30 январь куни Тошкент вилояти Маданият бошқармасининг тизим ташкилотларида Ўзбекистон Республикасининг Биринчи Президенти Ислоом Каримовнинг таваллуд куни муносабати билан “Мустақиллигимиз меъмори” номли маънавий тадбир ўтказилди.

Мазкур тадбирда И.Каримовнинг серкира сиёсий фаолияти, олижаноб инсоний фазилатлари билан ватанимиз тарихида ўчмас из қолдиргани, нафақат Ўзбекистон, балки жаҳон миқёсида катта ҳурмат ва обрў-эътиборга сазовор бўлгани таъкидлаб ўтилди. Тадбирда Ислоом Каримовнинг ҳаёти ва фаолиятига бағишланган фотокўргазмалар ҳамда видеороликлар намоиш этилди.

Тадбир

Муסיқий алифбо байрами

Қўқон шахридаги 6-Болалар муסיқа ва санъат мактабида биринчи синфга қабул қилинган муסיқа йўналишидаги барча ўқувчилар ва уларнинг ота-оналари билан биргаликда “Сольфеджио алифбеси” байрами нишонланди.

Бошланғич санъат таълимини барча босқичларда бошқаришдаги ҳаракатлар қўлланмаси, яъни концепцияга таянган ҳолда 6-Болалар муסיқа ва санъат мактабида ҳам 2018-2021 йиллар учун “Истикбол режаси” ишлаб чиқилган. Ушбу дастурда биринчи ярим йиллик якунида сольфеджио фанини янада мукамал ўргатиш ва “Сольфеджио алифбеси” номли байрам тадбирини ташкил этиш

мақсад қилинганди.

Тадбирда ўқувчилар ота-оналари ва ўқитувчиларга ўзларининг шеър, кўшиқ, куйлари билан бир қаторда муסיқий атамаларни шеърый тарзда изоҳлаб тақдим этишди.

Ушбу тадбирни умумий ўрта таълим мактабларида ўтказиладиган Алифбе байрамига қиёсласак бўлади. Биринчи синфда тахсил олаётган болалар ҳарфлар ва сонларни қай даражада ўрганганини намойиш этишса, “Сольфеджио алифбеси” байрамида ўқувчилар ноталар ва диез, бемоль, пауза, реприза каби муסיқий атамалар

ҳақида эғаллаган билимини намойиш этишди.

Тадбир дастурини мактаб муסיқа назарияси бўлими ўқитувчилари Д.Мадалева, В.Хорошева, Х.Далиева, М.Имомова, Г.Тошматова, М.Қўзибоевалар ўз тақлифлари билан бойитишди. Шунингдек, тадбирнинг юқори савияда ўтказилишида мактаб раҳбари Бурҳон Усмонов ва ўқув маърифий масалалар бўйича раҳбар ўринбосари Нигора Тошматовалар қатта ёрдам беришди.

Муаъзамхон ИБРАГИМОВА,
Қўқон шаҳар 6-Болалар муסיқа ва санъат мактаби
Бадий кенгаши раиси

Маънавият

Театрларда кутубхона ташкил этилади

30 январь куни Миллий академик драма театрида Маънавият вазирлиги, Республика Маънавият ва маърифат маркази ҳамда Ўзбекистон театр ижодкорлари уюشمаси ҳамкорлигида “Халқимиз маънавий оламини юксалтиришда театр санъатининг ўрни” мавзусида анжуман ўтказилди.

Анжуманда Республика Маънавият ва маърифат маркази ташаббуси билан театр ходимлари учун “Маърифат” кутубхонаси ташкил этилгани ҳақида маълум қилинди. Ушбу кутубхонага мингга яқин турли номдаги ўзбек ва жаҳон адабиёти намуналари тақдим этилди. Шунингдек, анжуман давомида Республика Маънавият ва маърифат маркази бўлим бошлиғи Турсунмурод Маматқобилов келгусида Ўзбекистоннинг барча театрларида шундай кутубхоналар ташкил этилишини айтиб ўтди.

Устоз ва шогирдлар

Дунёларни кезиб чикқан доирам

29 январь Ўзбекистон давлат санъат ва маданият институтининг ўқув театри саройида Ўзбекистонда хизмат кўрсатган артист, профессор Дилмурод Исломов бир гуруҳ шогирдлари билан “Доира садолари” деб номланган синф концертини тақдим этди.

Ўзбек муסיқа ижрочилигини доира чолғусисиз тасаввур этиш қийин. Инсоният томонидан илк яратилган чолғулардан бири ҳам урма зарбли чолғулардир. Манбаларда келтирилишича, ибтидоий одамлар дастлаб ўзи садо берувчи урма чолғулардан фойдаланган бўлса, кейинчалик тери қопланадиган урма зарбли чолғуларни ихтиро этган. Доира, даф, дув, довул, чирманда, чилдирма, ногора каби чолғулар шулар жумласидандир.

XX асрнинг биринчи ярмидан бошлаб доира чолғусини ва ундаги ижрочиликни тарғиб этиб, доира чолғусини яқка ҳолда ва рақсга жўр бўлувчи чолғу сифатида танитган инсон Ўзбекистон халқ артисти, Меҳнат қаҳрамони, Лондонда бўлиб ўтган Халқаро фольклор санъати

фестивалининг “Олтин медал” совриндори Уста Олим Комиловдир.

“Уста Олим Комиловни барча доирачилар “пири устоз” дейишади, — дейди доирачилик санъатининг давомчиларидан бири профессор Дилмурод Исломов. — Чунки устоз мохир чангчи ва балетмейстер бўлиши билан бир қаторда доира чолғусининг муқаддам очилмаган қирраларини очиб, унинг янги поғонага кўтарилган мактабини яратган эди”.

Дилмурод Исломов устозлари бошлаган ишини муносиб тарзда давом эттириб, бугун ўзи ҳам устозлик мақомига эришган санъаткордир. У бир нечта йигит-қизлардан иборат шогирдлари билан ташкиллаган ушбу концертида “Доира жанги”, “Зарблар жилоси” каби доира ижроларини тақдим эт-

ди. Бундан ташқари, концертда доирачи қизлар ҳам алоҳида ўз чиқишлари билан қатнашишди. Дирижёр Ҳикмат Ражабов бошчилигида Ўзбек халқ чолғулари талабалар камер оркестри “Дилдор” муסיқасини доира садоларига уйғунлашган ҳолда маромига етказиб ижро этишди. Доира садолари остида сахнада хиром этган раққосалар ҳамда концертга меҳмон сифатида келган санъаткорларнинг кўшиқлари барчага хуш кайфият улашди.

Мазкур концерт 2017 йили доцент, 2019 йилда эса профессор илмий даражасига сазовор бўлган Дилмурод Исломовнинг буюк устозлари аънанасини муносиб давом эттираётганидан далолат беради.

Абдуқодир МҶМИНОВ.

Ёшлар — келажакимиз

Истеъдод соҳиббаси

Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2017 йил 31 майдаги Қарори билан тасдиқланган “Ўзбекистон Республикасида маданият ва санъат соҳасини янада ривожлантириш ва такомиллаштириш чора тадбирлари тўғрисида”ги Низомнинг қабул қилиниши ёшларга бўлган алоҳида эътибор ва ғамхўрликнинг яна бир исботидир. Натижада ёшларимиз турли халқаро танловларда юртимиз нуфузини янада юқори чўққиларга кўтариб келаятгани сир эмас.

Ўзбекистон давлат консерваторияси ҳузуридаги Иқтидорли болалар академик лицейида “Аънавий ижрочилик” дутор йўналишида тахсил олиб келаятган Турсунной Ламинова аънавий чолғу ва аънавий кўшиқчилик йўналишларини мукамал ўрганишга интиломда. Турсунной имконияти чекланган ўқувчи бўлишига қарамай, ўзи танлаган йўлда тинимсиз меҳнати, интилишлари билан бир қатор нуфузли танловлар совриндори бўлган. Жумладан, 2018 йилда Италия шаҳрида бўлиб ўтган “Халқаро III Concorso Musicale Internazionale” танлов-фестивалида дутор бўйича “Аънавий ижрочилик”, “PRIMAVERA ROMANA” номли танлов фестивалида эса “Аънавий хондалик” йўналишларида I-ўринга лойиқ топилди. Шу йили Турсунной иштирокидаги болалар хор жамоаси билан Болалар муסיқа

ва санъат мактаблари ансамбллариининг Республика кўрик танловида қатнашиб, Тошкент вилояти саралаш босқичида I-даражали, якуний босқичида эса III даражали диплом билан тақдирланган. 2018 йил ноябрь ойида ўтказилган Зулфия номидаги Давлат мукофоти бўйича ўтказилган танловнинг санъат йўналишида иштирок этиб, Тошкент шаҳар босқичида I-ўринга сазовор деб топилди.

Бундан ташқари, Турсунной суҳандонлик, миллий рақсларни маромига етказиб ижро этиш, ижодкорлик қобилияти (шеърлари газеталарда чоп этилган), жамоат тадбирларида ташаббускорлиги билан ҳам тенгдошлари орасида етакчи. Унинг орзулари чексиз. У ўзи танлаган касби бўйича юқори чўққиларни эғаллаш, таниқли устоз санъаткорлар каби элимизга муносиб инсон даражасига етиш-

ни мақсад қилган. Бу йўлда унга кўмақдош бўлган ва ҳамон устозлик қилиб келаятган Ўзбекистон давлат консерваториясининг доценти Иқбол Тошпўлатова, лицейнинг “Аънавий ижрочилик” бўлими ўқитувчилари Лобар Файзиева, Алишер Азимов, Мақсад Жабборов, Акбар Қодировларнинг меҳнатини алоҳида таъкидлаб ўтиш лозим.

Ҳар бир ниҳол кўкка буй чўзар экан, боғбоннинг парвариши, эътиборига муҳтож бўлади. Турсунной сингари ёш истеъодларни тарбиялаб, орзу-мақсадлари сари етаклаётган устозларга муваффақиятлар ҳамиша ёр бўлсин!

Ш.ЭРНАЗАРОВ,
ЎЗДК ҳузуридаги Иқтидорли болалар академик лицейи
Маънавий-маърифий ишлар бўйича директор ўринбосари.

Танлов

Халқаро
майдонда
илк қадам

Жорий йилнинг 4-8 январь кунлари Санкт-Петербург шаҳрида "Ballet beautiful art" — классик ва замонавий рақс санъати бўйича халқаро кўрик-танлов бўлиб ўтди. Унда Тошкент давлат миллий рақс ва хореография олий мактаби 2-босқич талабаси Достонбек Тургунов иштирок этиб, "Жизель" спектаклидан Альберт вариация-

си ҳамда "Корсар" спектаклидан Али вариациясини ижро этди ва 2-ўринни қўлга киритди. Дарвоқе, танловда 1-ўрин италиялик ижрочига, 3-ўрин Россия вакилига насиб этди. — Аввало устозларимга ўз миннатдорчилигимни билдираман, — дейди Достонбек ҳаяжон билан. — Халқаро майдондаги илк

қадамимдан жуда катта сабоқ олдим.

Ўйлаймизки, Достонбек сингари иқтидорли ёшларимиз бундан-да юксак марраларни забт этиб, дунё танловларида юртимиз шарафини муносиб ҳимоя қилишади.

Равшан ХУРРАМОВ.

Санъат саодатимдир

Ҳасан бобонинг дуторчи қизи

Нилуфар эндигина мактабга қатнай бошлаган кезлари эди. Йўлда кета туриб, ҳар сафар очик деразаларидан ёқимли куй таралаётган ўй олдида тўхтаб қолар, куй сеҳридан борлигини унутгандек, тек қотарди. "Рохат"нинг ҳар пардасига ҳамоҳанг чертилаётган митти юрак қизчани бир куни мусиқа мактабига чорлади. Кўп ўтмай, иккинчи синф ўқувчиси Нилуфар Тўраева Чирчиқ шаҳридаги мусиқа мактабининг энг иқтидорли, истеъдодли ўқувчиларидан бирига айланди.

Ушанда ўзи каби юзлаб санъатсевар ёшлар ўқийдиган қўтлуғ даргоҳга раҳбарлик қилиши унинг хаёлига ҳам келмагани аниқ. Лекин тенгдошлари орасида ақлу одоби, ўткир зеҳни билан ажралиб турар, самимий нигоҳларида мусиқа оламига бўлган чуқур меҳр акс этарди. Санъатга кучли иштиёқи билан бирга қизиқишларига ота-онасининг ҳам хайрихоҳлиги, ишончи ва доимий рағбати боис, Нилуфар маданиятимиз ривожини йўлидаги саъй-ҳаракатларнинг фаол иштирокчиси, хусусан, миллий мусиқа санъатининг жонқуярларидан бирига айланган бўлса, эҳтимол.

— Аввалига шу пайтларда урф бўлган фортепиано ёки бошқа торли чолғу асбоблари, масалан, скрипкани танламай, айнан ўзбек халқ чолғу асбобларидан дуторни севиб чертишим ота-онамни хайратга солган, шу билан бирга беҳад қувонтирган эди, — дейди Нилуфар. — Бувижонимнинг айтишларича, уларнинг бобосини ўз вақтида "Ҳасан дуторчи" дея аташган экан. Бугун мен ҳам санъат йўлини танлаб, миллий маданиятимиз, қадриятларимиз ривожига оз бўлса-да, хиссам қўшилаётганидан беҳад миннатдорман.

Давлатимиз раҳбари ёш авлодда миллий-маданий қадриятларимизга ҳурмат, меҳр-муҳаббат туйғуларини шакллантиришга алоҳида эътибор қаратмоқда. Президентимизнинг кўрсатмалари асосида олиб борилаётган саъй-ҳаракатлар, яратилаётган шароитлар, имкониятлардан унумли фойдаланиш биз учун асосий мақсад, мундоқ бўлиши керак...

Дарҳақиқат, Ўзбекистон Республикаси халқ таълими аълочилиси Нилуфар Исроилова шу мақсад йўлида фидойилик билан меҳнат қилмоқда. Салкам йигирма йиллик фаолияти давомида унинг 100га яқин истеъдодли шогирдлари халқаро танловларда иштирок этиб, ғолибликни қўлга киритгани тахсинга лойиқ.

Аслида тиниб-тинчимас дуторчи қиз раҳбарлигидаги Чирчиқ шаҳар 15-болалар мусиқа ва санъат мактабида дастлаб 220 нафар ўқувчи ўқирди. Ҳозирги кунда ушбу маскан-

да 659 ўқувчи мусиқа ва санъатнинг 12 йўналиши бўйича тахсил олмақда. Уларга 62 нафар малакали мутахассис дарс беради.

Мактаб жамоаси ҳар йили турли танловларда иштирок этиб, совринли ўринларни эгаллаб келаётган шогирдлари билан фахрланади. Дуторчи қизлар — Муҳиддин Қори Ёқубов номидаги ёш ижрочилик кўрик-танлови ғолиблари — Шаҳзода Саидмуҳаммедова, Моҳинур Юсупова, Мафтуна Дадажонова, Диёра Тургуновани нафақат вилоят, балки республикада ҳам яхши танишади. Яқинда Испаниянинг Барселона шаҳрида бўлиб ўтган халқаро танловда чангчи қиз Райхона Асатуллаева, тасвирий санъат йўналишида иштирок этган Моҳира Маматқаримова, Камола Шукрбекова, Россия Федерациясининг Санкт-Петербург, Сочи, шунингдек, Минск шаҳарларида ўтказилган халқаро танловларда муваффақиятли катнашиб, биринчи ўринни қўлга киритган Нилуфар Мирзатолипова, Мафтуна Дадажонова-лар мактабнинг фахрига айланишган. Нилуфар Исроиловнинг ташаббуси билан ташкил этилган "Истеъдод" номли ўзбек халқ чолғулари оркестри эса ўн йилдан буён қатор кўрик-танловлар ғолиби, шаҳар, вилоят ва республика тadbирларининг доимий иштирокчисидир.

— Мамлакатимизда нафақат миллий маданиятимиз, балки умумжаҳон маданиятига бўлган қизиқиш тобора ортиб бормоқда, — дейди Нилуфар Исроилова. — Соҳага оид қабул қилинаётган ҳар бир қарор, фармон фаолиятимизга ўзгача кўтаринкилик, янги-янги йўналишлар бермоқда. Муҳими, одамларда маданиятга, санъатга бўлган қизиқиш, соғлом муносабат шаклланмоқда. Ҳозирги кунда ота-оналаримизда "Менинг фарзандим санъаткор ёки маданият ходими" деган фахр, ифтихор борлиги, айниқса, қувонарли. Бу бизга қанот бағишлайди. Зеро, ҳар бир халқни илм-фан, спортдан ташқари унинг маданияти, санъати ҳам дунёга танитади.

С.РИХСИЕВА.

Қадриятларимиз

“Ипаклари тилло — безаклари сержило”

Ўзбекистон Республикаси Маданият вазириги ва Ўзбекистон санъат музейи жамоаси ташаббуси билан ўтказилган кўргазма шундай номланди. Унда музей фондидан танлаб олинган энг сара зардўзлик, заргарлик, каштачилик намуналари намойиш этилди. Кўргазмадан ўрин олган 30 хилдан ортиқ зардўзи чопонлар, белбоғ, этик ва ковушлар, 25дан ортиқ тиллақош, зебигардон, тумор, билагузук каби ноёб тақинчоқлар томошабинларда катта қизиқиш уйғотди.

Маълумки, зардўзлик санъати қадим Бухоро номи билан чамбарчас боғлиқдир. Халқхунармандчилигининг бу ноёб тури кейинчалик Самарқанд, Хирот, шунингдек, Хива, Тошкент, Андижон, Шахрисабз, Қўқон, Марғилон, Ғиждувон каби шаҳарларда ҳам ривожланган. XVII-XIX асрларда Бухоро ва Хиротда зардўзларнинг махсус учта

маҳалласи бўлган. Қизиги, бу хунар билан дастлаб эркаклар шугулланган. 1915 йилда Бухорода Амир Олимхон даврида Кушбеги Мирзо Урганжийнинг уйида илк зардўзлик устахонаси ташкил этилган бўлиб, унда 20дан 40тагача эркак усталар ишлаган.

XIX-XX аср бошларида Ўрта Осиё хонликлари ўртасида бадиий хунармандчиликнинг бошқа кўринишлари билан бир қаторда заргарлик санъати ҳам тез суръатлар билан ривожланди. Музейдаги кўргазмада шу ноёб санъат дурдоналаридан ҳам намуналар бор.

Кўргазмани ташкил этишдан мақсад, халқимизнинг бой маданий мероси, тарихий аъналарини кенг жамоатчиликка намойиш этиш билан бирга ёшларда аждодларимиз яратган қадриятларга ҳурмат, садоқат туйғуларини уйғотишдир.

С. ЭШМАТОВА

Халқаро танлов

Биринчи синф ўқувчиси халқаро фестивалъи голиби

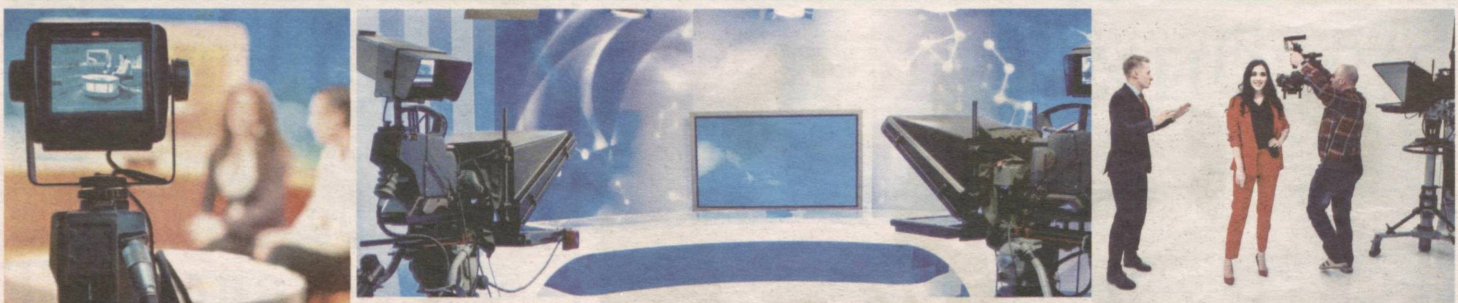
2019 йилнинг 2-8 январь кунлари Россия Федерациясининг Санкт-Петербург шаҳрида бўлиб ўтган "Салют талантов" халқаро фестивалида Фаргона вилояти маданият бошқармаси тасарруфидаги Куватумани 13-БМСМнинг

7-синф ўқувчиси Зебинисо Юнусова фортепиано йўналиши бўйича 2-ўринни, 1-синф ўқувчиси Абдулазиз Ғуломов тасвирий санъат йўналиши бўйича 1-ўринни эгаллади. Натижада Абдулазиз "энг яхши бадиий

асар" номинацияси бўйича голиб бўлиб, 2019 йил октябрда бўлиб ўтадиган 9-Халқаро танлов фестивалининг "Палитра мира" суперфиналига таклифномани қўлга киритди. Ушбу таълим даргоҳида 12та йўналиш

мавжуд бўлиб, 34 нафар ўқитувчи фаолият юритади. Мактабда таҳсил олаётган 250 нафар ўқувчи халқаро ва республика миқёсидаги бир нечта кўриктанловларда фахрли ўринларни қўлга киритган.

Мулоҳаза

ТВ бошловчилар

НИМА "ДИВОТТИ"?!

Тил – миллатнинг юзи, маълум маънода кўрки ҳисобланади. Сўзлашаётган тилимиз аҳолининг маданияти ва маънавий қиёфасини ҳам ўзида акс эттиради. Аммо, бугун мамлакатимиздаги айрим хусусий телеканаллар фаолиятини кузатар эканмиз, ўзбек адабий тили қондалари бузилаётганини яққол сезамиз.

Юртдошларимиз ўртасида ўтказган сўровномамизга кўра, хусусий телеканалларнинг аксар томошабинлари уй бекалари ва ёшлар экани аниқланди. Кўпга кўрсатув ва шоуларда адабий тил меъёрларига риоя этилмаётганини уларнинг ўзлари ҳам таъкидлайди. Жумладан, Тошкент шаҳар Яшнобод тумани "Наврўзобод" МФЙда истиқомат қилиб келаётган икки нафар фарзанднинг онаси Малоҳат Хусанованинг айтишича, хусусий телеканалларда, айниқса, "Zo' TV"да қўйиладиган кўпга кўрсатув ва шоуларда бошловчилар ўз сўхбатдошлари билан ёки кўрсатув давомида деярли шевада (айниқса, Тошкент шеvasида) гаплашади. Бу нафақат тилшунослар, зиёлиларнинг, балки оддий томошабинларнинг ҳам эътирозига сабаб бўлмоқда. Таажубки, шу кунга қадар кўпга кўрсатув тармоқларида турли баҳс-мунозараларга сабаб бўлаётган ушбу мавзу юзасидан мутахассисларнинг жиддий

муносабати берилса-да, тил ҳақидаги қондаларимизни бузаётганларга нисбатан бирор чора кўрилганини эшитмадик. Уринли савол туғилади – НЕГА???

Шу ўринда фикримизни исботловчи айрим мисолларни келтираримиз. Хусусан, "Zo' TV"да "Наҳори нашта" кўрсатувидаги бошловчи (2019.01.15 январь кун соат 14:20даги эфир) меҳмони Ҳабибулла Набиев билан адабий тил меъёрларига амал қилмаган ҳолда, яъни шевада сўхбатлашган. Аслида худди шу каналнинг "Премьера" номли кўрсатуви бошловчиси бўлган Ҳабибулла Набиев ўз дастурида ҳам адабий тил меъёрларига риоя этмайди (иштирақ этадиган меҳмонлари ҳам).

Шунингдек, "Бу менинг онам" ва "Туюқман" кўрсатувидаги бошловчиси Шоира Мирсодиқова (Юнусова) ҳар икки кўрсатувида ҳам Тошкент шеvasидан эркин фойдаланади. Масалан, "Туюқман" кўрсатувидаги 2019.01.15 январь кун соат 12:53даги эфирда у қаршида ўтирган қизалоқнинг гапига жавобан шундай жумла-ни ишлатди: "Бузиб ташаивоттишю айуланми...". Бу каби мисолларни "Xontaxta", "Bojalar communiti", "Boriga baraka", "To'p-to'p Shou" каби кўрсатувларда ҳам кўпга кўришимиз мумкин.

Шу ўринда таъкидлаш жоизки, "Ўзбек тилининг изоҳли

луғати" китобида "маданият" сўзи ўқимишлилик, таълим-тарбия кўрналик, зиёилик, маърифатчилик каби таърифлар билан изоҳланади, "жоҳил" сўзи – нодон, ўқимас, билимсиз, қолоқ, маданиятсиз, жаҳолатда қолган, илм-маърифатдан маҳрум каби таърифлар мисолида акс эттирилди.

Демак, хусусий телеканалларнинг айрим ижодкорлари тил борасида қайсибир маънода жоҳиллик қилмоқда. Ёки нафақат юртимиз, балки бугун дунё томошабини ҳам кўриш имконига эга бўлган телевидениеда сўзга чиққан киши адабий тилда гаплашиши зарур, деган қондан улар менсимайди.

Мазкур мавзу юзасидан филология фанлари бўйича фалсафа доктори, Ўзбекистон давлат жаҳон тиллари университети, Халқаро журналистика университети доценти Беруний Алимов билан сўхбатлашдик. Унинг айтишича, шотландиялик мухбир Буюк Британияга келиб фаолият кўрсатмоқчи бўлса, у инглиз тилининг қонун-қондалари ва стандартларига риоя этишига мажбур. Чунки талаб шундай, уларда жаргонларнинг ишлатилишига умуман йўл қўйилмас экан. Шунингдек, сўхбатдошимиз Англия матбуот хизматида, телевидениеда адабий тил меъёрларига жуда қаттиқ эътибор берилишини билдирди.

– Журналистлар, телебошловчиларнинг нуқтада шевага хос сўзларнинг учрашига қандай муносабат билдирасиз?

– Бизга маълумки, адабий тилнинг энг кўп озуқа оладиган манбаси бўлган шеваларимиз бир-бирдан бой, бир-бирдан гўзал. Лекин бу телевидениеда шевада гапириш керак, дегани эмас. Шевадан романларда, асарларда фойдаланса бўлади, бу асарнинг жонлироқ чиқишига хизмат қилиши ҳам мумкин. Аммо, журналистлар, бошловчилар нуқтада шевага хос сўзларнинг бўлишини мен ачинарли ҳолат деб қабул қиламан.

– Телевидениеда ёки бирор тадбирда адабий тил меъёрларига амал қилмасдан шевада гапирадиганлар учун маълум қонун-қоида бўйича жавобгарлик белгиланиши керак эмасми?

– Ўзбекистонимиз оммавий ахборот воситаларидаги бир камчилик шуки, бугунги кунгача бутун Ўзбекистон журналистика этикаси кодексини қабул қилинмаган. Мен мана шундай қонун ишлаб чиқирилиб, журналистлар адабий тил меъёрларига риоя қилиши кераклиги қонун-қоида

билан белгилаб қўйилиши керак, деб ўйлайман. Аммо, бунинг ижроси учун қонуний бир тизим, механизмлар билан одамларни жазолаш керак, деган фикрдан йироқман, фақатгина тарбиялашимиз, хатоликларга йўл қўяётган журналистларимизга бу нарсани тушунтиришимиз керак. Колаверса, ОАВ ўзбек адабий тили нормаларини мувофиқлаштирувчи ёки уни назорат қилувчи битта кенгаш тузилса, бу расмий бюрократик ташкилот эмас, балки ўзбек тилшунослиги бўйича кучли олимлардан ташкил топган маслаҳат кенгаши бўлса, мақсадга мувофиқ бўлар эди.

– Нима деб ўйлайсиз, Ўзбекистон журналистлари ўз устида ишляптими?

– Иккита университетнинг журналистика факультетида дарс бераман. Бундан ташқари, ёши катта журналистларга ҳам тренинглар ўтаман. Масалан, улардан "Охириги пайтда журналистика янгиликлари бўйича қайси китобни ўқидингиз?" – десам, ҳеч бири жавоб беролмайди. Ажабланарлиси шуки, адабий тилнинг жонлиши ва кенг тарғиботи

уларнинг қўлида. Афсуски, ҳозир бунинг акси – адабий тилимизнинг саёзлашиб кетишида журналистларимизнинг ҳам "хизмат"лари жуда катта бўлмоқда.

– Телебошловчиларнинг адабий тил меъёрларига амал қилишини назорат қилмаётган хусусий телеканаллар раҳбарларига нима деган бўлар эдингиз?

– Адабий тил инсонларни бирлаштиради. Турли шов-шувларнинг ортидан қувиб, тил қондаларига эътиборсизлик қилиш тўғри эмас. Шунинг учун бундай ёндашувларни бугуноқ тўхтатиш керак. Акс ҳолда, уларни тарих кечирмайди. Яна му-

аммо шуки, нуқт маданияти бўйича мутахассисларимиз ҳам оғриқли нукталаримиздан бири бўлиб турибди. Имкони бўлса, мактабларга ҳам нуқт маданияти фанини киритиш керакдир, балки. Чунки, айнан нуқт маданияти билан шуғулланадиган мутахассиснинг ўзи йўқ.

Хизмат сафарлари билан кўп давлатларга бораман. "Ўзбекистон хаво йўллари" миллий авиакомпаниямиз стюардессаларининг ўзбекча нутқини эшитсангиз, тилимизнинг аҳолини кўриб, йиллагингиз келади. Мана шулар ҳам "Ўзбекман" деган кишининг руҳиятига салбий таъсир қилади. Кўрапмизки, адабий тилимизнинг оқсоқлиги фақат телевидениеда эмас, кўпга кўрсатув ва соҳаларда ҳам кузатишмоқда. Яна бир оддий мисол, мактаб ўқитувчилари дарс пайтида болалар билан адабий тилда эмас, ўзининг шеvasида мулоқот қилмоқда. Буларни санасангиз, кўп давом этади...

– Ушбу масала бўйича таклифларингиз борми?

– Хулоса шуки, тилимизни ўзимиз ҳурмат қилмасак, четдан бирор келиб, мавқеини кўтариб бермайди. Ўзбек ти-

лига шунақа эътиборсиз бўлаверсак у ўз ширасини, чиройини йўқотиб қўяди ва бу миллий фожиага айланиши мумкин. Шунинг учун хусусий телеканаллар, хизмат кўрсатиш жойлари ва бошқа соҳаларда ҳам ўзбек тилининг аҳолига жуда жиддий эътибор қаратишимиз керак. Юқорида тилга олинган Ўзбекистон журналистика этикаси кодексини жорий қилиш ва ўзбек тилшунослиги бўйича кучли олимлардан ташкил этилган маслаҳат кенгашини ташкил этишни тезроқ амалга ошириш керак.

Ҳозирги кунда ривожланган давлатлар қаторидан ўрин олишга интиляётганимиз сир эмас. Бундай давлатларда мавжуд қонун-қондаларга (жумладан, адабий тил меъёрларига ҳам!) амал қилиш ривожланиш даражасини белгилувчи мезонлардан бири ҳисобланади.

Донлар айтганидек, муаммонинг катта-кичиги бўлмайди. 34 миллионга яқин аҳоли томоша қилаётган кўпга кўрсатувчи телеканалларимиз мулоҳазаларимиздан тўғри хулоса чиқариб, ўз камчиликларини ҳал этишда жиддий бош қотиради, деган умиддамиз. Мавзу юзасидан мулоҳазаларимиз эса давом этади.

Абдуқодир МҲМИНОВ

Экология
Тошкентда кўкаламзорлаштириш концепцияси жорий этилмоқда

28 январь куни Ўзбекистон матбуот ва ахборот агентлигида "Мамлакатимизда экологик муҳитни янада яхшилаш, атроф-муҳитни муҳофаза қилиш масалалари" мавзусида матбуот анжумани бўлиб ўтди.

Тадбирда Тошкент шаҳар экология ва атроф-муҳитни муҳофаза қилиш бошқармаси бошлиғи Нодир Юнусов Тошкент шаҳрида кўкаламзорлаштириш

концепциясини ишлаб чиқиш лозимлиги, у нафақат даракларни экиш ва парвариш қилиш, балки мавжуд барча даракларни муҳофаза қилиш, санитар тарзда, дори воситаларидан фойдаланган ҳолда соғломлигини сақлаб қолиш каби долзарб масалаларни ҳам қамраб олиши лозимлигини таъкидлади.

Тадбирда МДХ давлатлари шаҳарларида мавжуд лойиҳавий ишланмалар

андоза сифатида ўрганиб чиқилаётгани ҳамда янги стратегия август ойига қадар Тошкент шаҳри миқёсида тасдиқлангани режаланаётгани ҳақида батафсил маълумот берилди.

Матбуот анжуманида ОАВ ходимлари дараклар кесилишининг олдини олиш ва назорат ўрнатиш чоралари ҳақидаги саволларига мутахассислардан жавоблар олишти.

Эълон

Аукцион савдолари хабарномаси

"BEST AUCTION SAVDO" масъулияти чекланган жамияти мулкнинг бошланғич баҳоси ошиб бориш тартибида ўтказиладиган очик аукцион савдоларига таклиф этади

2019 йил 1 март куни соат 11:00да ташкил қилинадиган савдоларга Ўзбекистон Республикаси Ибн Сино жамоат фондининг 30.01.2019 йилдаги 1/29-сонли буюртмасига асосан фонд ҳисобидаги қуйдаги автотранспорт воситалари алоҳида ЛОТ тартибида чиқарилмоқда.

1. Бошланғич баҳоси 41 438 000 сўм, 1997 йилда и/ч, д/р 10 BV 880, техник ҳолати носоз бўлган "Toyota Land Cruiser" русумли енгил а/в;
2. Бошланғич баҳоси 4 457 000 сўм, 1995 йилда и/ч, д/р 10 AF 813, техник ҳолати носоз бўлган "Дамас" русумли махсус тиббий ёрдам а/в.

қунидаги савдо учун – 6 март, 15 март қунидаги савдо учун – 14 март, 29 март қунидаги савдо учун 28 март қунига қадар (байрам ва дам олиш) кунларидан ташқари соат 10:00дан 16:00гача қабул қилинади (13-00дан 14-00гача тушлик).

ТАЛАБГОРЛАР ДИҚҚАТИГА!

Аукцион савдоси ўтказилмаган ЛОТ бўйича такрорий аукцион савдоси 2019 йил 7, 15, 22, 29 март кунлари соат 11:00да бўлиб ўтади.

Аукцион савдоларида иштирок этиш учун буюртманомалар аукцион ташкилотчиси томонидан расмий иш кунлари: 2019 йил 1 март қунидаги савдо учун – 28 февраль, 7 март

нусхаси, шунингдек, савдода қатнашувчи ишончли вакил учун белгиланган тартибда тасдиқланган ишончнома тақдим этиши сўралади.

Аукцион савдоси ғолиби бўлган талабгорлар аукцион ташкилотчисининг ҳисоб рақамига мулк сотилиш нархининг 4,0 (тўрт) фоизи миқдорда комиссияни йигими тўлаб беради.

Аукцион савдоси ғолибига 10 кунлик муддат ичида олди-сотди шартномасини тузиш мажбурияти юклатилади. Сотувчи томонидан мулк учун тўловларни тўлаш муддати олди-сотди шартномаси тузилганда белгиланади.

Закалат тўлови учун

реквизитлар: "BEST AUCTION SAVDO" MChJ, x/p: 20208000500842710001, АТБ Қишлоқ қурилиш банк Тошкент шаҳар минтақавий филиали МҲО: 00452, СТИР: 305300366.

Аукцион савдосига қўйилган мулклар билан жойига чиқиб танишиш мумкин.

Буюртманомаларни қабул қилиш ёки қўшимча маълумотлар учун манзил:

Тошкент шаҳар, Матбуотчилар кўчаси, 32-уй.

Тел: (99) 862-16-71, E-mail: bas_savdo@mail.ru гувоҳнома № 576174.

"BEST AUCTION SAVDO" масъулияти чекланган жамияти директори Ш.Мухсинов

"BEST AUCTION SAVDO" масъулияти чекланган жамияти Қашқадарё филиали мулкнинг бошланғич баҳоси ошиб бориш тартибида ўтказиладиган очик аукцион савдоларига таклиф этади.

2019 йил 4 март куни соат 12:00да ташкил қилинадиган савдоларга Ўзбекистон Республикаси вилоят Соғлиқни сақлаш бошқармаси "Махсус ва тез тиббий ёрдам автоҳўжалиги"нинг 25.01.2019 йилдаги 35-сонли буюртмасига асосан автоҳўжалик ҳисобидаги қуйдаги автотранспорт воситалари алоҳида ЛОТ тартибида чиқарилмоқда.

1. Бошланғич баҳоси 7 963 000 сўм, 2005 йилда и/ч, д/р 70 395 JAA, техник ҳолати носоз бўлган "Дамас" NBB русумли махсус тиббий ёрдам а/в;
2. Бошланғич баҳоси 7 993 000 сўм, 2005 йилда и/ч, д/р 01 376 JAA, техник ҳолати носоз бўлган "Дамас" русумли енгил тиббий ёрдам а/в;
3. Бошланғич баҳоси 3 963 000 сўм, 1990 йилда и/ч, д/р 70 311 MAA, техник ҳолати носоз бўлган "Рено" русумли Махсус тиббий ёрдам а/в;
4. Бошланғич баҳоси 9 877 000 сўм, 2006 йилда и/ч, д/р 70 277 MAA, техник ҳолати носоз бўлган "ГБАСНГ" "Дамас STD" русумли енгил (седан) а/в;
5. Бошланғич баҳоси 4 817 000 сўм, 1997 йилда и/ч, д/р 70 317 MAA, техник ҳолати носоз бўлган "Дамас" русумли енгил (седан) а/в;
6. Бошланғич баҳоси 5 908 000 сўм, 1997 йилда и/ч, д/р 70 309 MAA, техник ҳолати носоз бўлган "Дамас" русумли махсус тиббий ёрдам а/в;
7. Бошланғич баҳоси 9 625 000 сўм, 2003 йилда и/ч, д/р 70 646 SSA, техник ҳолати носоз бўлган "Hyundai Starex" русумли микроавтобус йуловчи ташувчи а/в;
8. Бошланғич баҳоси 5 313 000 сўм, 2008 йилда и/ч, д/р 70 668 HAA, техник ҳолати носоз бўлган УАЗ 396295-016 русумли махсус тиббий ёрдам а/в;
9. Бошланғич баҳоси 6 678 000 сўм, 1997 йилда и/ч, д/р 70 042 GBA, техник ҳолати носоз бўлган "Дамас" русумли махсус тиббий ёрдам а/в;
10. Бошланғич баҳоси 5 173 000 сўм, 1997 йилда и/ч, д/р 70 234 MAA, техник ҳолати носоз бўлган "Дамас" русумли енгил (седан) а/в;
11. Бошланғич баҳоси 3 385 000 сўм, 2003 йилда и/ч, д/р 18 AG 420, техник ҳолати носоз бўлган "Дамас" русумли енгил а/в;
12. Бошланғич баҳоси 8 034 000 сўм, 2005 йилда и/ч, д/р 70 819 EBA, техник ҳолати носоз бўлган "CHEVROLET Дамас NBB" русумли махсус тиббий ёрдам а/в.

ТАЛАБГОРЛАР ДИҚҚАТИГА!

Аукцион савдоси ўтказилмаган ЛОТ бўйича такрорий аукцион савдоси 2019 йил 12, 19, 26 март ҳамда 2019 йил 2 апрель кунлари соат 12:00да бўлиб ўтади.

Аукцион савдоларида иштирок этиш учун буюртманомалар аукцион ташкилотчиси томонидан расмий иш кунлари: 2019 йил 4 март қунидаги савдо учун 1 март қунига қадар, 12 март қунидаги савдо учун – 11 март, 19 март қунидаги савдо учун – 18 март, 26 март қунидаги савдо учун – 25 март, 2019 йил 2 апрель қунидаги савдо учун 1 апрель қунига қадар (байрам ва

дам олиш) кунларидан ташқари соат 10:00дан 16:00гача қабул қилинади. (13:00дан 14:00гача тушлик).

Аукцион савдоларида иштирок этиш истагида бўлган талабгорлар аукцион ташкилотчиси билан тузиладиган закат пули тўғрисидаги келишув шартномасига асосан мулк бошланғич баҳосининг 50 фоизи миқдоридидаги закат пуллари тўлашлари ҳамда жисмоний шахслардан паспорт нусхаси, ҳуқуқий шахслардан давлат рўйхатидан ўтганлиги тўғрисидаги гувоҳнома, устав нусхаси, шунингдек, савдода қатнашувчи ишончли ва-

кил учун белгиланган тартибда тасдиқланган ишончнома тақдим этиши сўралади.

Аукцион савдоси ғолиби бўлган талабгорлар аукцион ташкилотчисининг ҳисоб рақамига мулк сотилиш нархининг 3,0 (уч) фоизи миқдорда комиссияни йигими тўлаб беради.

Аукцион савдоси ғолибига 10 кунлик муддат ичида олди-сотди шартномасини тузиш мажбурияти юклатилади. Сотувчи томонидан мулк учун тўловларни тўлаш муддати олди-сотди шартномаси тузилганда белгиланади.

Закалат тўлови учун реквизитлар: "BEST AUCTION SAVDO" MChJ, x/p: 20208000500842710001, АТБ Қишлоқ қурилиш банк Тош-

кент шаҳар минтақавий филиали МҲО: 00452, СТИР: 305300366.

Аукцион савдосига қўйилган мулклар билан жойига чиқиб танишиш мумкин.

Буюртманомаларни қабул қилиш ёки қўшимча маълумотлар учун манзил ва телефон:

Қарши шаҳар, Заҳакимарон МФЙ, И.Каримов кўчаси.

Тел: (91) 797-62-62, E-mail: bas_savdo@mail.ru гувоҳнома № 576174.

"BEST AUCTION SAVDO" масъулияти чекланган жамияти Қашқадарё филиали директори С.Шабаев

Эълон

«TOSHKENT UNIVERSAL AUCTIONS SAVDO» МЧЖ

2019 йил 7 март куни бошланғич нархи босқичма-босқич ўсиб бориш тартибидаги очик аукцион савдоларини ўтказлади!

Аукцион савдоларига Тошкент шаҳар Шайхонтоҳур тумани Эшон Бобохон кўчаси, 67-«А» уйда жойлашган Давлат картография-геодезия фонди балансидидаги 1997 й. и/ч, д/р 01/879WBA, бошланғич нархи 15 833 300 сўм бўлган "ДАМАС" русумли автотранспорт воситаси қўйилади.

Талабгорлардан буюртманомаларни қабул қилиш расмий иш кунларида мазкур эълон чиққан кундан бошланади ва савдо кунидан 2 (икки) кун аввал соат 18:00да тўхтайтилади.

Савдоларда қатнашиш учун бошланғич нархнинг камиди 20 фоизи миқдоридидаги закат пули "TOSHKENT UNIVERSAL AUCTIONS SAVDO" МЧЖнинг АТБ "Ипотекабанк" Шайхонтоҳур филиалидаги ФА:00425, СТИР:302071274, 2020 8000 7049 2931 8001 ҳисоб рақамига тўланади.

Савдо ғолибига савдо кунидан бошлаб йигирма кун муддат ичида олди-сотди шартномасини имзолаш, тўланган закат пули миқдори сотиб олиш тўлови миқдорининг 15 фоизидан камини ташкил этган тақдирда, етишмаётган суммани шартнома тузилгунга қадар тўлаб бериш шартлари юкланади.

Мазкур автотранспорт воситаси юқорида белгиланган савдо кунидида сотилмаган тақдирда, у бўйича такрорий аукцион савдолари у сотилгунга қадар навбатдаги ҳафталарнинг ҳар пайшанба кунлари ўтказилади. Ушбу автотранспорт воситасига қизиқиш билдирган талабгорларнинг ҳолати билан сотувчи ташкилотнинг юқоридида кўрсатиб ўтилган манзилга бориб танишишлари мумкин.

Аукцион савдолари соат 15:00да бошланади ва қуйида кўрсатилган манзилда бўлиб ўтади:

Тошкент шаҳри Миробод тумани Амир Темур шоҳ кўчаси, 16-«А» уй, 3-қават, 307-хона (Мажлис залли).

Мурожаат учун телефон: 233-23-40; телефакс: 233-23-40; электрон почта: TUAS_MCHJ@mail.ru.

Шунингдек, "TOSHKENT UNIVERSAL AUCTIONS SAVDO" МЧЖ томонидан 2018 йил 29 декабрь ва 2019 йил 5, 10, 24 январь кунлари ўтказилган очик аукцион савдоси натижаларига қўра, Республика синов ва сертификатлаштириш маркази "УК" балансидидаги д/р 01/726JBA бўлган "МАТИЗ" – 18 200 000 сўмга; д/р 01/325KEA бўлган "NEXIA" – 16 100 000 сўмга; д/р 01/144ACA бўлган "ГБАСП ДАМАС" – 28 000 000 сўмга; д/р 01/041WCA бўлган "KIA OPTIMA" – 48 900 000 сўмга; д/р 01/454KCA бўлган "НЕКСИЯ" – 21 900 000 сўмга; "KONTEXTXORAT O'QUV" илмий-техник маркази ДУК балансидидаги д/р 01/392QCA бўлган "ТАЗ-31100" – 9 150 000 сўмга; "ШАЙХОНТОХУР АВТО АГРО" ДК балансидидаги д/р 01/303BAA бўлган "НЕКСИЯ СОНС" – 34 000 000 сўмга; "HUQUQ VA BURCH" ижтимоий-ҳуқуқий журнали балансидидаги д/р 01/870JBA бўлган "НЕКСИЯ ДОНС" – 29 000 000 сўмга; Республика таълим маркази балансидидаги д/р 01/941YBA бўлган "NEXIA ДОНС" – 16 300 000 сўмга; Ўзбекистон ёшлар иттифоқи Марказий Кенгаши балансидидаги д/р 01/081HAA бўлган "МАТИЗ" – 26 000 000 сўмга; "Ўзсаноатқурилишбанк" АТБ "Марказий амалиёт" минтақавий филиали балансидидаги д/р 01/294CBA бўлган "ДАМАС" – 36 100 000 сўмга сотилган маълум қилинади.

Гувоҳнома № 005337

Бадий кеча

“Мақом – санъатнинг гултожи”

Ангрен шаҳридаги 14-умумтаълим мактаби ва “Дукент” маданият саройида шу мавзуга бағишланган назм ва наво кечаси ташкил этилди.

Тадбирда Ўзбекистон давлат консерваторияси “Ўзбек мусиқа ижрочилиги” факультети ўқитувчилари, та-

лабалари ижросидаги шеърлар мулкнинг султони Мир Алишер Навоий ҳамда шоҳ ва шоир Мирзо Бобур ғазаллари билан айтайдиган мумтоз кўшиқчилик санъати намуналари тингланди. Ўзбекистонда хизмат кўрсатган артист, доцент Комила Аминова, Зул-

фия номидаги Давлат мукофоти совриндори Мамлакат Улашева, Республика ёш мақомчилар танловчи ғолиблари — Мафтуна Саидова, Шоҳсанам Услубжонова, Хислат Раҳматуллаевларнинг чиқишлари томошабинларда катта таассурот қолдирди.

Фидойилик

Миллат ғами, ватан қайғуси билан яшаган инсон

Болалик боғи

Атоқли маърифатпарвар шоир, тилшунос ва тарихшунос олим, Ўзбек матбаачилигининг асосчиларидан бири, таниқли ношир, публицист, уйғониб даврининг арбоби Исоқхон тўра Жунайдулла ўғли Иброт 1862 йилда Наманган вилояти Тўрақўрғон туманидаги Сайрам қишлоғида таваллуд топган. У Қўқондаги Муҳаммад Сиддиқ Тунқатор мадрасасида таҳсил олган, Тўрақўрғонга қайтади. Сўнг маориф соҳасида фаолият юрота бошлади. 1886 йилда янги усулдаги мактаб очиб, ўзи муаллимлик қилади ва дунёвий илмларни ўқитишга алоҳида эътибор беради. Бироқ тор тушунчали айрим кимсаларнинг иғвоси билан бу мактаб тез орада ёпиб қўйилади.

Ваҳоланки, XIX асрнинг иккинчи ярмида Туркистонда, жумладан, Фарғона vodiysida янги ижтимоий онг ривожланиб бораётган эди. Ўлканинг илғор зиёлилари халқни тараққиётга, миллий уйғонишга даъват эта бошладилар. Иброт мана шу маърифатпарвар ва тараққиётпарвар зиёлилар гуруҳининг олдинги сафида борди.

У 1887 йилда узок сафарга отланиб, Туркия, Миср ва Арабистонга боради. Хаж ибодатига бирга олиб борган онаси Жидда шаҳрида вафот этгач, Иброт Европа мамлакатларига йўл олади. Аввал Болгария, Греция, Италияда, сўнгра Хиндистонга ўтиб, Бомбей ва Калькутта шаҳарларида истиқомат қилади. Мусофирликда унга ёшлиқда ўрганган хусниҳат ва нақошлик хунари қўл келади. Мазкур мамлакатларда бўлган пайтида у араб ва форс тилларидан олган билимларини мукамаллаштиради. Инглиз, ҳинд ва урду тилларини ўрганади.

Иброт рус тилини ҳам пухта биларди. Русиянинг Санкт-Петербургда Москва каби шаҳарларига бир неча марта борган эди. Чет эл саёхати давомида Афғонистон ва Қошғарда ҳам бўлган, 1895 йилда ватанига қайтиб кела-

ди. У саёхатда бўлган мамлакатлари халқларининг ҳаёти, маданият, илмий ва техникавий янгиликлари ҳақида маълумот тўплади. Бу янгиликлардан ўз халқининг ҳам баҳраманд бўлишини истайди. Жадидчилик, миллатпарварлик ҳаракатининг фаолларидан бўлган Иброт миллатнинг истиқболини, ривожини илмий-маърифатли кишиларнинг кўпайишида деб биларди. Шунинг учун ҳам у мактаб, маориф соҳасига катта эътибор қаратди.

1903 йилда Иброт Тўрақўрғонда яна янги шароит ва янги услубда иш олиб борадиган мактаб ташкил қилади. Мактаб учун ўз уйдан янги, катта деразали хонани ажратди. Синф хонасини янгича ўқув қуроллари: стол, стул, хаттақталар билан жиҳозлайди. Ўқиш-ўқитиш ишларини ўзи тузган дунёвий илмларни, бошқа тилларни ўргатишдан иборат дастурга мувофиқ олиб боради. Ўқув дастурини, мактабга керакли дарсликларни ўзи яратди. Мактаб харажатлари ва болаларни ўқитиш учун ота-оналардан ҳеч қандай ҳақ олмай, ўз моддий имкониятларидан фойдаланади.

Иброт ўз юртига хорижда яратилган граммофон, мусиқа жавони, киноаппарат, фотоаппарат каби техникавий янгиликларни олиб келади. Ўз уйда кинофильмлар кўрсатишни ташкил қилади, суратхона очади. Оренбургдан тошбосма анжомларни сотиб олади ва 1908 йилда “Матбааи Исоқхон” номи билан ўз босма хонасини ишга туширади. Бир йилдан кейин у типографияга айлантирилади. 1910 йилда Иброт босма хонани Тўрақўрғондан Наманганга кўчиради. Шундай қилиб, “Матбааи Исоқхон” Иброт номи билан аталадиган хозирги босма хонага асос бўлиб қолади.

Маърифатпарвар ва халқпарвар Иброт бу билан қаноатланмай, аҳолининг фойдаланиши учун кутубхона ва гулбоғ-истиरोҳатгоҳни ҳам ташкил қилади.

Иброт шўро даврида ҳам

мактаб-маориф соҳасида фаолият кўрсатди. Шунингдек, у Тўрақўрғонда, сўнгра Хонободда қозилик мансабига ишлаган.

Исоқхон Иброт қолдирган адабий ва илмий мерос хилма-хил ҳамда бой. Унинг биринчи шеърлар китоби “Илми Иброт” деб аталади. Маърифатпарварлик руҳидаги шеърларини шоир “Мезон ул-замон” тўпламига жамлаган. У илмфан тараққиётини маданият ривожига билан боғлиқ ҳолда кўради. Унинг 1912 йилда ёзган “Маданият ҳақида маснавий” асариди шундай сатрлар бор:

*Маданият жаҳонда осойиш,
Хулқ ҳусни анга оройиш...
Маданият халойиққа роҳат,
Кўрмагай ғамни ҳеч соат.*

Умуман, ўлкада рўй берган фан-техника янгиликларини Иброт ҳамма вақт хушнудлик билан кутиб олган. Наманганга поезд келишини, далаларда трактор пайдо бўлишини эл-юрт ҳаётидаги муҳим воқеалар сифатида олқишлаган.

Иброт яратган илмий асарлар муҳим аҳамиятга эга. Айниқса, олимнинг тилшунослик ва тарихшунослик фанларига қўшган ҳиссаси салмоқлидир. Унинг “Луғати ситта ала-сино” (“Олти тил луғати”) китоби ўзбек, турк, рус, араб, форс ва ҳинд сўзларидан иборат қилиб тузилган. “Жомеъ ул-хутут” (“Ўзувлар мажмуаси”) асари тилшуносликнинг мураккаб соҳаси — ёзувлар тарихига бағишланган. Бу асарда Иброт қирқдан ортиқ халқлар ёзувлари ва уларнинг келиб чиқиши ҳақида маълумот беради.

Ибротнинг “Тарихи Фарғона”, “Тарихи маданият” илмий-тарихий асарлари, “Фарғона вилоятидаги қадимий Аҳси шаҳрининг тарихи” туркум мақолалари муҳим аҳамиятга эгадир. “Тарихи Фарғона” (1916) асариди Қўқон хонлигидаги сиёсий ва маданий ҳаёт, ўлканинг Русия қўшинлари томонидан босиб олиниши воқеалари ҳикоя қилинади. Исоқхон Иброт

ҳамма вақт миллат ғами, Ватан қайғуси билан яшади ва ижод қилди. Аммо мустабид тузум, машум катагон даври ушбу маърифат хомийсини ҳам ўз домига тортди. Шоирни 1937 йилда Андижон турмасига қамадилар. Турма азоблари 75 ёшли олим, фозил, серкирра истеъдод эгаси, истиқлол фидойисини оламдан олиб кетди.

Хозир давлатимиз раҳбари Шавкат Мирзиёевнинг топириғига биноан бу жонқуяр фидойи инсоннинг хотирасини абадийлаштириш, қилган хайрли ишларини тарғиб этиш имкони туғилди. 2018 йилнинг баҳор ойларида Тўрақўрғон тумани марказида шоир Ибротнинг меъмориал мажмуаси ташкил этилди. Мажмуадан хорижий тиллар лицейи, Иброт музейи, шоир хайкали ўрнатилган кўркам хийбон ўрин олган. Бундан барчамиз беҳад қувондик, қалбларимиз фахр-ифтихорга тўлди.

Наманган вилоят тарихи ва маданияти давлат музейида Исоқхон Ибротнинг жаҳон халқлари алифбосига бағишланган “Жомеъ ул-хутут” асарининг 2та нусхаси, “Исоқхон” босма хонасида чоп этилган дастлабки таклифнома намунаси, шунингдек, ижодкорнинг 1908 йилда хориждан ёзув машинкасини минг машаққатлар билан ўлкамизга олиб келиш пайти тасвирланган сурат ва 1902-1930 йиллар оралиғида Ибротнинг ўзи олган тарихий фотосуратлар кўз қорачиғиди асраб-авайланмоқда ва оммага намойиш этиб келинмоқда. Бу экспонатлар ёш авлодга халқимизнинг маърифатпарвар вақилларидан бири ҳақида маълумот бериш билан бирга, барчани ватанпарварликка, ташаббускорликка ҳамда Иброт каби ҳар соҳанинг билимдони бўлмоқликка ундайди.

Нигора МҰМИНОВА,
Наманган вилоят тарихи ва маданияти Давлат музейи Адабиёт ва санъат бўлими мудири.

Yong'ir

*Yong'ir yog'sa, dala-dasht
Mazza qilib suv ichar.
Ariqlardagi suvlar
Quvonchdan to'lib toshar.
Yong'irdan so'ng daraxtlar
Ofotoboyni kutadi,
Butun olamni xushbo'y
Yalpiz hidi tutadi.
Yong'irning har tomchisi,
Tabiatni yashnatar.
Bahorning xush havosi,
Ko'ngillarni yayratar.*

Saida ZOKIROVA,
Mirobod tumanidagi
213-umumta'lim maktabi
3-"A" sinf o'quvchisi

<p>МАДАНИЯТ ОБУНА ИНДЕКСИ: 285</p>		<p>Газета Ўзбекистон Матбуот ва ахборот агентлиги томонидан 10.04.2018 й. 0803 рақами билан давлат рўйхатидан ўтказилган.</p>	<p>Навбатчи: С.Рихсиева Адади - 11 589 Буюртма - Г - 127 Сотувда келишилган нархда Қоғоз бичими А-3 Хажми 2 босма табоқ</p>	<p>Газета “Шарқ” нашриёт-матбаа акциядорлик компанияси босма хонасида чоп этилди. Корхона манзили: Тошкент шаҳри, Буюк Турон кўчаси, 42. Босма хонага топшириш вақти - 22.30 Топширилди - 22.30 1 2 3 4 5</p>
<p>МУАССИСЛАР: “Ўзбекистон Республикаси Маданият вазирилик, «Dildosh media» МЧЖ</p>	<p>Бош муҳаррир Дилбаҳор Худойбердиева</p>	<p>Таҳририят манзили: 100029, Тошкент шаҳри, Тарас Шевченко кўчаси, 1. Тел.: Факс: (371)-256-04-54</p>	<p>Газета ҳафтанинг пайшанба кунини чоп этилади.</p>	